

ZBO- begroting 2015

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

Inleiding

De ZBO-begroting van DNB bestaat uit twee delen: de begroting voor haar toezichttaken en de begroting voor de resolutietaak. De resolutietaak is een nieuwe ZBO-taak voor DNB, omdat DNB per 1 januari 2015 is aangewezen als Nationale Resolutie-autoriteit in Nederland. De splitsing in twee delen is aangebracht, omdat het twee gescheiden ZBO-taken zijn, met separate mandaten en bevoegdheden.

Verder geldt dat de taakuitvoering voor banktoezicht en -resolutie onderdeel uitmaken van de Europese bankenunie, met enerzijds het Single Supervisory Mechanism (SSM, per 4 november 2014) en anderzijds het Single Resolution Mechanism (SRM, per 1 januari 2015). Dit zal naar verwachting een belangrijke intensivering van het banktoezicht betekenen.

Werken aan vertrouwen

DNB heeft de afgelopen jaren een transitie doorgemaakt. Met het verschijnen van de Visie op Toezicht 2010-2014 en het Plan van Aanpak Cultuurverandering uit 2010 is destijds een nieuwe lijn uitgezet in de aanpak en werkwijze van het toezicht. Dit heeft vervolgens zijn beslag gekregen in de hele organisatie. In het licht van deze veranderingen heeft DNB in 2012 haar missie herijkt en geherformuleerd.

Missie DNB: werken aan vertrouwen

DNB maakt zich sterk voor financiële stabiliteit en draagt daarmee bij aan duurzame welvaart in Nederland. Daarvoor werkt DNB als onafhankelijke centrale bank en toezichthouder aan:

- prijsstabiliteit en een evenwichtige macro-economische ontwikkeling in Europa, samen met de centrale banken van het Eurosysteem;
- een schokbestendig financieel systeem en een veilig, betrouwbaar en efficiënt betalingsverkeer;
- solide en integere financiële instellingen die hun verplichtingen en toezeggingen nakomen.

Door onafhankelijk economisch advies uit te brengen, versterkt DNB het beleid gericht op haar primaire doelstellingen.

- 4 De derde bullet in de missie is vooral voor de toezichttaak en resolutietaak relevant. Juist doordat DNB een geïntegreerde centrale bank, prudentieel toezichthouder en resolutie-autoriteit is, kan ze de kruisbestuiving van macro- en microprudentiële invalshoeken ten volle benutten. Tijdens de financiële crisis heeft dit organisatiemodel zijn meerwaarde regelmatig bewezen doordat DNB op cruciale momenten informatie uit verschillende disciplines kon samenbrengen om zo snellere en betere beslissingen te kunnen nemen. Met de toewijzing van de resolutie-autoriteit aan DNB per 1 januari 2015 wordt deze missie verder versterkt.

Bevorderen van de financiële stabiliteit

Vertrouwen in een stabiel financieel stelsel is essentieel voor het functioneren van onze economie en daarmee voor onze welvaart. Het bevorderen van de financiële stabiliteit komt zowel tot uiting in de taken van DNB als toezichthouder als ook als resolutie-autoriteit. Het toezicht draagt eraan bij dat risico's tijdig worden gesignaleerd en gemitigeerd. Een betere afwikkelbaarheid van banken zorgt ervoor dat de schokbestendigheid en soliditeit van het systeem wordt verbeterd.

ZBO-begroting toezicht

1. Toezichtambitie van DNB

1.1 Toezichtambitie: maatgevend en gezaghebbend

DNB heeft haar missie ten aanzien van solide en integere financiële instellingen die hun verplichtingen en toezeggingen nakomen, verder geoperationaliseerd in de volgende meerjarige ambitie voor het toezicht:

Ambitie toezicht DNB

Het toezicht van DNB is maatgevend en gezaghebbend. Dat betekent:

- ons toezicht slaagt erin de kans op deconfitures en instabiliteit te minimaliseren;
- ons toezicht behoort internationaal tot de best practice;
- we hebben gezag in de Nederlandse financiële sector;
- ons toezicht bevordert het vertrouwen in de Nederlandse financiële sector.

Deze ambitie vormt, tezamen met de missie, het uitgangspunt van wat DNB in haar toezicht wil realiseren. Met de Visie op Toezicht 2014-2018 is dit vertaald naar concrete uitdagingen voor de komende jaren.

Deze begroting past binnen deze visie en geeft weer welke activiteiten DNB in 2015 zal ondernemen.

In de volgende paragraaf zal worden toegelicht welke inhoudelijke prioriteiten DNB het komende jaar stelt. De derde paragraaf beschrijft de doelstellingen voor het toezichtbeleid en de toezichtaanpak in 2015. Daarin zal ook apart ingegaan worden op de gevolgen van de inwerkingtreding van de Europese bankenunie voor de vormgeving van het banktoezicht en de rol van DNB daarin. Paragraaf vier benoemt de risico's ten aanzien van het realiseren van doelen en resultaten. In de vijfde paragraaf worden de kosten die DNB begroot voor de uitvoering van haar toezichttaak in 2015 uiteengezet.

2. Doelstellingen voor financiële stabiliteit en de soliditeit van instellingen

De ambitie om de kans op deconftures en instabiliteit te minimaliseren zal in belangrijke mate bepaald worden door actuele macro-economische ontwikkelingen, alsmede sector-overstijgende en sectorspecifieke risico's. Dit hoofdstuk schetst de relevante ontwikkelingen en risico's, zoals die op dit moment door DNB worden geïdentificeerd en die bepalend zijn voor risicomitigerende activiteiten in het toezicht. Gedurende het jaar zal deze risicoanalyse – waar nodig – worden aangepast om in te spelen op actuele ontwikkelingen en mogelijke (nieuwe) bedreigingen voor het financiële stelsel.

2.1 Macroprudentiële risico's

De crisis heeft duidelijk gemaakt dat in het moderne internationaal financiële stelsel microprudentiële analyse alleen niet voldoende is om de soliditeit van instellingen te bewaken. Via het macroprudentieel beleid zal DNB ook het komende jaar een belangrijke bijdrage leveren aan het microprudentieel toezicht. Hiertoe worden risico's vanuit macro-economische ontwikkelingen, de internationale verwevenheid van financiële instellingen en het financiële stelsel als geheel vertaald naar het toezicht op individuele instellingen.

De financiële sector bevindt zich op een kantelpunt. Het dieptepunt van de financiële en economische crisis bevindt zich achter ons en er is sprake van een voorzichtig herstel van de economie. Het rente-beleid van de ECB benadrukt echter dat dit herstel fragiel is. Tegelijkertijd doen zich nog verschillende macro-economische risico's voor en zijn instellingen nog volop bezig met het herstel uit de crisis en de noodzakelijke aanpassingen aan nieuwe wet- en regelgeving die vereisen dat een verdere versterking van buffers plaatsvindt.

Belangrijke actuele macroprudentiële risico's zoals die thans worden gesignaleerd, komen voort uit het zwakke economische herstel in Europa en het ruime monetaire beleid. Dit leidt bij beleggers tot een search for yield en zorgt ervoor dat financiële markten kwetsbaar zijn voor correcties en een escalatie van geopolitieke spanningen. Daarnaast beperkt de lage rente de noodzaak bij overheden om hoge schulden te reduceren en structurele hervormingen door te voeren. Verder geldt dat de hoge rendementsdoelen die financiële instellingen afgeven onvoldoende stroken met de zwakke economische vooruitzichten en de aangescherpte toezichteisen met hogere kapitaalbuffers. Dit kan ertoe leiden dat zij te veel risico nemen om rendementen te verbeteren. Tot slot kunnen financiële instellingen te maken krijgen met toenemende cyberdreigingen.

In het Overzicht Financiële Stabiliteit (OFS) dat in het voor- en najaar van 2015 zal worden uitgebracht, zullen op basis van een brede macroprudentiële analyse de belangrijkste risico's voor de Nederlandse financiële stabiliteit worden geactualiseerd.

Deze macroprudentiële risico's werken op verschillende manieren door in de intensiteit en de focus van het microprudentieel toezicht op financiële instellingen. DNB zal op basis van de tot haar beschikking staande instrumenten en verantwoordelijkheden er aan bijdragen dat de soliditeit van instellingen niet in gevaar komt. DNB kan dit bijvoorbeeld doen door tijdig maatregelen op te leggen die de blootstelling aan de risico's vermindert of door extra buffers te vereisen, waaronder het opleggen van een extra kapitaal eis voor systeemrelevante instellingen en het vaststellen van een contracyclische buffer die ervoor zorgt dat banken in goede tijden extra kapitaal opbouwen waarop ze in slechte tijden kunnen interen. Door deze koppeling tussen micro- en macroprudentieel beleid profiteert DNB als toezichthouder optimaal van de integratie met de centrale bank.

In 2014 heeft een peer review team van de FSB onderzoek gedaan naar het macroprudentieel beleidsraamwerk en het crisismanagement binnen DNB. Uit dit onderzoek blijkt dat de afgelopen jaren veel voortgang is geboekt. In lijn met de aanbevelingen van de FSB zullen het komende jaar verdere stappen worden uitgezet in het verankeren van het macroprudentieel beleid en crisismanagement binnen DNB. Daarbij zal vooral aandacht zijn voor de implementatie en toepassing van macroprudentiële instrumenten in de beleids-

cyclus van DNB, de implementatie van Europese regelgeving, de oprichting van de nationale en Europese resolutie-autoriteit en de verdere ontwikkeling van het functioneren van het FSC.

2.2 Thematisch toezicht: instellings- en sectoroverschrijdend

Een andere belangrijke pijler van de toezicht-inspanning van DNB wordt gevormd door het thematisch toezicht. Door op een specifiek thema naar een groep instellingen te kijken, kan dieper op de problematiek worden ingegaan, kunnen gemakkelijker vergelijkingen worden getrokken en goede praktijkvoorbeelden worden geïdentificeerd. Bovendien is het voor DNB beter mogelijk om de sector als geheel te informeren over de gewenste veranderingen, omdat de mogelijkheden om op geaggregeerd niveau te publiceren ruimer zijn dan op instellingsspecifiek niveau.

DNB zal ook het komende jaar een groot deel van de toezichtcapaciteit inzetten voor het themagericht toezicht. Thema's kunnen daarbij zowel sectorspecifiek als sectoroverschrijdend zijn. Bij de selectie van de thema's wordt zoveel mogelijk aangesloten bij actuele risico's. Verder geldt voor het bankentoezicht dat de selectie van de thema's zal moeten plaatsvinden binnen de nieuwe organisatie en verhoudingen van het Europees toezicht. Ook geldt dat met de inwerkingtreding van de Europese bankenunie een groter deel van dit toezicht on-site zal plaatsvinden.

8

De rode draad voor het themagericht toezicht zal het bevorderen van een solide, integere financiële sector en een schokbestendig financieel systeem zijn.

Dit betekent ten eerste dat de financiële sector zich tijdig en adequaat dient aan te passen aan nieuwe nationale en internationale regelgeving die in de afgelopen jaren tot stand is gekomen. De belangrijkste hervormingen zijn gerealiseerd en de aandacht zal nu verschuiven naar de implementatie van en transitie naar de nieuwe toezichtregimes. Voor de bankensector zal worden doorgegaan met het monitoren van de voortgang ten aanzien van de nieuwe regelgeving (Bazel III), waaronder nieuwe vereisten ten aanzien van liquiditeit, hogere buffers voor systeemrelevante banken en bail-in. Voor de verzekeringssector geldt dat de instellingen zullen moeten voldoen aan de nieuwe nationale regelgeving en tegelijkertijd zich verder moeten blijven voorbereiden op de implementatie van Solvency II. De pensioensector zal prioriteit moeten geven aan de implementatie van het nieuwe Financieel Toetsingskader (FTK).

Ten tweede zal ook in het thematisch toezicht het macroprudentiële belang tot uiting komen. Instellingen moeten in staat zijn om de macro-economische risico's zoals die hiervoor zijn geschetst, goed op te vangen door voldoende financiële buffers aan te houden en een zorgvuldig risicoprofiel te hanteren.

Ten derde zullen thema's worden geselecteerd om de integriteit en transparantie van de financiële sector te bevorderen. Dit moet voorkomen dat het vertrouwen in de financiële sector opnieuw geschaad wordt door incidenten. DNB zal daarbij een nieuwe integriteitsstrategie implementeren. Voor het herstel van vertrouwen is het ook van belang dat de informatiebeveiliging en ICT-omgeving van de financiële sector op orde zijn en de continuïteit van de bedrijfsvoering niet in gevaar komt. Dit betekent dat instellingen in staat moeten zijn om zich goed te weren tegen verstoringen in het systeem en cybercrime-activiteiten.

Tot slot zal aandacht uitgaan naar de toekomstbestendigheid van de financiële sector en het feit dat de verschillende sectoren ook in de komende jaren geconfronteerd zullen worden met structurele veranderingen in de maatschappij en consolidatie in de markt. Deze thema's zullen vooral betrekking hebben op het verbeteren van duurzaamheid en financiële weerbaarheid van bedrijfsmodellen, herstel van winstgevendheid en kostenreducties alsmede het verminderen van complexiteit.

De definitieve selectie van specifieke thema's voor het themagerichte toezicht in 2015 zal, na overleg met de ECB, plaatsvinden in het najaar van 2014. Net zoals voorgaande jaren zal DNB rond de jaarwisseling een brochure publiceren met een toelichting op de geselecteerde thema's.

2.3 Sectorspecifiek: verminderen van de belangrijkste risico's

In aanvulling op het macroprudentieel beleid en thematisch toezicht zal het toezicht op individuele instellingen erop gericht zijn om de belangrijkste risico's te mitigeren. De financiële crisis heeft onderstreept dat de financiële sector een belangrijke maatschappelijke functie vervult en dat stabiliteit van individuele instellingen van publiek belang is. Voor alle sectoren geldt dat 2015 vooral in het teken zal staan van het herstel van vertrouwen en het vergroten van de weerbaarheid en financiële houdbaarheid van financiële instellingen.

2.3.1 Banken

Het toezicht op banken zal in 2015 Europees vormgegeven zijn door de introductie van de Europese bankenunie – het Single Supervisory Mechanism (SSM) – per 4 november 2014. De oprichting van de Europese bankenunie is een belangrijke stap in de versterking van het toezicht en het herstel van het vertrouwen in de Europese financiële sector. Het vermindert de negatieve wisselwerking tussen nationale overheidsbegrotingen en bankbalansen en zorgt voor een Europese blik op een internationaal verweven bankensector.

Het toezicht op banken zal gericht blijven op het mitigeren van de belangrijkste risico's. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van de ECB, via de joint supervisory teams, maar zal ook grotendeels door DNB worden uitgevoerd. Het Europese bankentoezicht vereist – zeker in de beginperiode –

extra inspanning van DNB om het toezicht nader vorm te geven en tot een effectieve werkverdeling te komen. In paragraaf 3.1 zullen de gevolgen voor de uitvoering van het bankentoezicht nader worden toegelicht.

Binnen de Europese context zal DNB zich blijven richten op het herstel van vertrouwen. Burgers moeten kunnen vertrouwen op een solide en integer bankwezen, waarbij het klantbelang centraal staat. Banken hebben in de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet, maar zullen aandacht moeten blijven besteden aan een integere cultuur, een beheerst beloningsbeleid en een duurzaam verdienmodel. Een duurzaam verdienmodel houdt in dat de winst en groei van de banken gebaseerd moet zijn op een solide financiering- en kapitaalstructuur alsmede een aanvaardbare risicobereidheid. Met betrekking tot integriteit geldt dat DNB tevens meer aandacht zal besteden aan het voorkomen en bestrijden van schadelijke en onwettige activiteiten. DNB houdt op dit vlak ook nationale toezichtverantwoordelijkheid.

Verder geldt dat banken hun kapitaalpositie verder zullen moeten versterken. Dit betreft het risicogewogen kapitaal, maar ook de leverage ratio en het verlies absorberend vermogen. Daarnaast zal DNB aandacht blijven besteden aan de inrichting en het karakter van de bankensector als geheel. De afhankelijkheid van kwetsbare marktfinanciering, een gezond functioneren van de markt en een verantwoorde omvang van de sector spelen hierin een belangrijke rol.

Tot slot zal het toezicht van DNB er op gericht zijn dat banken minder complex en beter afwikkelaar zijn. De nieuwe resolutie-autoriteit die zal worden opgericht (zie apart deel ZBO-begroting resolutietaak) zal daar een belangrijke rol in vervullen.

2.3.2 Verzekeraars

Ook voor verzekeraars is herstel van vertrouwen één van de belangrijkste aandachtspunten in 2015. De sector staat nog altijd onder druk, als gevolg van de financiële crisis en het voorzichtige economisch herstel, waarbij vooral de lage rente de kapitaalpositie onder druk zet. Ook hebben verzekeraars te maken met een hoge kostenstructuur alsmede toegenomen concurrentie en overcapaciteit op de markt.

Het toezicht zal ten eerste gericht zijn op het tot stand brengen van een grotere weerbaarheid van verzekeraars door de omvang van buffers te verhogen en te baseren op onderliggende risico's. Met de invoering van het nationaal verzekeringsregime en de voorbereiding op de implementatie van Solvency II per 1 januari 2016 zullen in dit opzicht belangrijke stappen worden gezet. Daarnaast worden hogere eisen gesteld aan de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Om het vertrouwen te herwinnen zullen verzekeraars hun bedrijfsmodel nog meer moeten richten naar de belangen van de klant. Daarbij zal vooral aandacht uitgaan naar het vergroten van de kwaliteit van het risicobeheer. Daarnaast is het vergroten van de transparantie naar publiek en toezichthouder van belang.

DNB zal in 2015 de toekomstbestendigheid van bedrijfsmodellen onderzoeken door met verzekeraars in gesprek te gaan over hun omzet en winstgevendheid. Deze staan door een krimpende markt en hoge vaste kosten onder druk. Schaalvergroting door consolidatie om de kosten te reduceren, zal daarbij een belangrijk alternatief zijn. Voor levensverzekeraars vormt vooral herstel van vertrouwen een belangrijke uitdaging vanwege de afhandeling van de verkoop van beleggingsverzekeringen. De aanhoudende onzekerheid over mogelijke claims in verband met in het verleden verkochte beleggingsverzekeringen compliceert echter grote fusies en overnames. Het is daarom van belang dat betrokken instellingen de onzekerheid over dit claimrisico adresseren. DNB kijkt daarbij zowel naar de belangen van consumenten die beleggingsverzekeringen bezitten als naar de belangen van de overige polishouders.

De transitie naar Solvency II staat ook voor zorgverzekeraars centraal. Daarnaast zal DNB zich in 2015 blijven inspannen om – in overleg met de Nederlandse Zorgautoriteit – een bijdrage te leveren aan de beheersing van de declaratieprocessen bij zorgverzekeraars. Aanleiding hiervoor is de maatschappelijke discussie over zorgfraude en recente signalen over niet adequate beheersing van deze processen.

2.3.3 Pensioenfondsen

De financiële positie van pensioenfondsen staat nog altijd onder druk vanwege de lage rente en de structurele ontwikkelingen als gevolg van de vergrijzing.

Met de implementatie van het nieuwe FTK wordt een belangrijke stap gezet in het verbeteren van de financiële houdbaarheid van het pensioenstelsel. Belangrijke onderdelen van dit wetsvoorstel zijn transparantie over de verdeling van de lusten en de lasten en een grotere schokbestendigheid door een betere spreiding van financiële mee- en tegenvallers. De pensioensector zal zich moeten voorbereiden op de implementatie van het nieuwe FTK. DNB zal daarbij toezicht houden op de naleving van de nieuwe wet- en regelgeving. Daarbij houdt DNB niet alleen toezicht op 'de inhoud' van het nieuwe FTK, maar ook op 'het proces' van een verantwoorde transitie naar de nieuwe wet- en regelgeving. DNB zal zich daarnaast inspannen om pensioenfondsen guidance te geven. Dit gebeurt zowel proactief in de vorm van 'good practices' als reactief naar aanleiding van vragen uit de sector.

Deelnemers moeten – zeker bij een verplichte deelname in de tweede pijler – erop kunnen vertrouwen dat de pensioenregeling professioneel en kostenefficiënt wordt uitgevoerd. De kwaliteit van het bestuur in pensioenfondsen blijkt nu nog niet in alle gevallen toereikend. Daarnaast zijn de grote onderlinge verschillen in de kostenniveaus niet uitlegbaar.

2.3.4 Overige instellingen

Beleggingsinstellingen

Het toezicht op beleggingsinstellingen heeft een belangrijke impuls gekregen met de implementatie van de Europese richtlijn voor Alternative Investment Fund Managers (AIFM). Deze richtlijn zorgt voor versterking van het toezicht en meer harmonisatie in Europa. Ook vindt een verbreding

van de reikwijdte van het toezicht plaats doordat beheerders van fondsen voor professionele beleggers, zoals hedge funds, private equity en overige non-retail fondsen, nu ook onder toezicht staan. In samenwerking met de Autoriteit Financiële Markten (AFM), die de uiteindelijke vergunning verleent, zal DNB de vergunningaanvragen van de verschillende partijen beoordelen.

Tot 22 juli 2014 was sprake van een overgangsjaar. Vanaf dat moment dienen beleggingsinstellingen volledig te voldoen aan de wettelijke vereisten van de AIFM. Het prudentiële toezicht van DNB zal erop gericht zijn om – samen met de AFM – meer transparantie en bescherming voor beleggers te bieden en beter inzicht in potentiële systeemrisico's te krijgen. Dit zal onder andere tot uiting komen in toezicht op het gebruik van leverage door beleggingsinstellingen. Daarnaast zal DNB invulling geven aan haar nieuwe toezichttaak onder de AIFM met betrekking tot het toezicht op het risicomanagement van de fondsen.

Beleggingsondernemingen

Het toezicht op beleggingsondernemingen zal zich ook het komende jaar kenmerken door een groepsgewijze benadering. Daarbij wordt nauw samengewerkt met de AFM. DNB zal er vooral op toezien dat instellingen aan de aangescherpte wettelijke prudentiële vereisten voldoen ten aanzien van onder andere kapitaalbuffers en beloningsbeleid die het gevolg zijn van de implementatie van de CRD IV waar ook beleggingsondernemingen onder vallen. Tevens zal het toezicht gericht zijn op de financiële soliditeit van beleggingsondernemingen en de duurzaamheid van het bedrijfsmodel om de

continuïteit van de dienstverlening te bevorderen. Daarbij zal aandacht zijn voor noodzakelijke veranderingen in het verdienmodel als gevolg van teruglopende inkomsten en aanpassingen in de tariefstructuur vanwege de implementatie van het provisieverbod.

Premiepensioeninstellingen (PPI)

Sinds 2011 is het mogelijk om in Nederland een premiepensioeninstelling (PPI) op te richten om individuele beschikbare premie regelingen uit te voeren. Hierbij staat wel de premiebijdrage vast, maar niet de hoogte van het uiteindelijke pensioen. Om een solide en betrouwbaar alternatief voor bestaande pensioenregelingen te kunnen vormen, is het van belang dat deze pensioenregelingen kostenefficiënt en transparant worden uitgevoerd en dat er goede communicatie plaatsvindt met de deelnemers.

PPI's zijn vaak onderdeel van een groepsstructuur met daarin een bank, verzekeraar of een beleggingsonderneming, waarbij veel werkzaamheden binnen de groep zijn uitbesteed. Het toezicht van DNB zal erop toezien dat PPI's daarbij als zelfstandige partijen functioneren in het belang van hun klant en verantwoordelijkheid nemen voor alle activiteiten die zij onder de pensioenregeling uitvoeren, ook indien deze zijn uitbesteed. Verder zal het toezicht gericht zijn op de houdbaarheid van het bedrijfsmodel gelet op de beperkte schaalgrootte van PPI's in de opstartfase.

Algemeen Pensioenfonds

De afgelopen jaren is gewerkt aan het mogelijk maken van het 'Algemeen Pensioenfonds'.

In een Algemeen Pensioenfonds zijn verschillende pensioenregelingen ondergebracht. Op deze manier kunnen pensioencollectieven enerzijds hun eigen identiteit en solidariteit behouden, terwijl anderzijds schaalvoordelen kunnen worden benut.

Het oprichten van een Algemeen Pensioenfonds is niet voorbehouden aan ondernemingen die dit voor hun werknemers willen. Ook verzekeraars mogen dit doen. De beoogde inwerkingtreding van het wetsvoorstel die het algemeen pensioenfonds mogelijk maakt is voorzien in 2015. Vanaf dat moment is DNB verantwoordelijk voor het toekennen van vergunningsaanvragen en het toezicht op deze pensioenorganisaties.

Trustkantoren

Door het fiscaal aantrekkelijke vestigingsklimaat heeft Nederland een omvangrijke trustsector. Deze brengt een relatief groot integriteitsrisico met zich mee ten aanzien van onder andere witwassen en terrorismefinanciering en vormt daarmee ook een reputatierisico voor de Nederlandse financiële sector. Het toezicht van DNB zal vooral gericht zijn op het beheersen van deze integriteitsrisico's. Hiertoe is het van belang dat de integriteit van de bedrijfscultuur wordt versterkt, onder andere door adequate implementatie van de nieuwe vereisten uit de Regeling Integere Bedrijfsvoering Wtt 2014. Op deze manier ziet DNB er op toe dat instellingen zelf en actief verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van risico-identificatie en -mitigatie. DNB zal hierop toezicht houden door thematisch en individueel onderzoek, in samenwerking met haar partners in het Financieel Expertise Centrum (FEC).

Betaalinstellingen en elektronisch geldinstellingen

Het aantal Nederlandse betaal- en elektronisch-geldinstellingen groeit voortdurend. Toetreders zijn vaak startende ondernemingen die innovatieve, grensoverschrijdende betaalmethoden ontwikkelen en aanbieden. Ook het aantal betaalinstellingen met een Europees paspoort dat actief is in Nederland neemt toe. DNB zal komend jaar vooral thematische onderzoeken uitvoeren, waarbij gekeken zal worden naar de soliditeit, gezonde marktwerking en beheerste en integere bedrijfsvoering, waarbij integriteitsrisico's afdoende worden gemitigeerd. Hiertoe zal intensieve samenwerking plaatsvinden met andere Europese toezichthouders. DNB heeft hierbij als doel een beter betalingsverkeer mogelijk te maken.

3. Doelstellingen voor het toezichtbeleid en de toezichtaanpak

In de afgelopen jaren zijn belangrijke hervormingen in nationale en internationale wet- en regelgeving gerealiseerd die de weerbaarheid en financiële houdbaarheid van instellingen moeten vergroten. Deze internationale hervormingsagenda is inmiddels grotendeels gerealiseerd. In 2015 zal de aandacht van DNB vooral gericht zijn op de tijdige en adequate implementatie van deze hervormingen. Daarbij zal rekening moeten worden gehouden met ontwikkelingen in Europa, zowel ten aanzien van de Europese bankenunie als mogelijke nieuwe initiatieven ten aanzien van de hervormingsagenda vanuit de nieuw aangetreden Europese Commissie.

3.1 Gevolgen Europese bankenunie

Door de inwerkingtreding van de Europese bankenunie per 4 november 2014 wordt de eindverantwoordelijkheid voor het banktoezicht naar de ECB verschoven. Vanaf dat moment wijzigt het banktoezicht van DNB op een aantal punten ingrijpend. De eindverantwoordelijkheid van het toezicht komt bij de ECB te liggen. Voor de significante instellingen zullen de zogeheten joint supervisory teams worden opgericht die het toezicht zullen coördineren. De daadwerkelijke uitvoering van het toezicht zal in belangrijke mate in samenwerking en in overleg met de nationale toezichthouder plaatsvinden. Voor de kleinere instellingen zal de uitvoering van het toezicht in

beginsel geheel bij de nationale toezichthouder blijven. Daarnaast geldt dat bepaalde aspecten van het toezicht, zoals integriteit, onder de verantwoordelijkheid van de nationale toezichthouder blijven.

In 2015 zullen de eerste ervaringen worden opgedaan met het Europees toezicht. Aan de hand van het handboek van toezicht dat door de ECB is opgesteld (Supervisory Manual) is een eerste inventarisatie gehouden naar de gevolgen voor de werkzaamheden in het toezicht. Hieruit komt als beeld naar voren dat de processen in de regel zwaarder en formeler zullen worden, dat data een grotere rol spelen, rapportageverplichtingen zullen intensiveren en dat meer onderzoeken ter plaatse zullen worden uitgevoerd. Dit laatste wordt aangeduid als 'on-site toezicht' en is als apart cluster van werkzaamheden voor DNB een nieuwe activiteit.

Bij elkaar zal dit naar verwachting een belangrijke intensivering betekenen van het banktoezicht ten opzichte van de huidige praktijk. Er zal gewerkt worden met strakke jaarplanningen met weinig flexibiliteit en er zal meer coördinatie tussen DNB en de ECB noodzakelijk zijn. Ook voor de onder toezicht staande banken zal het nieuwe toezicht naar verwachting meer werk opleveren.

Bij de implementatie van de nieuwe werkwijze in 2015 zal DNB ongetwijfeld tegen allerlei uitvoeringsdilemma's aanlopen. Ook dit vereist voorlopig extra capaciteit. Gezien het belang van de Europese bankenunie, zal DNB daarbij prioriteit geven aan een succesvolle implementatie

en overgang door i) het optimaliseren van de nieuwe toezichtorganisatie, ii) het waarborgen van de uitwisseling van macroprudentiële en microprudentiële kennis en iii) het verder uitwerken van de governance en verantwoordingsrelaties (in overleg met het ministerie van Financiën).

3.2 Nieuwe regelgeving: implementatie en transitie

2015 zal voor de verschillende sectoren in het teken staan van de implementatie en transitie naar nieuwe toezichtregimes. Een soepele overgang is hierbij belangrijk voor het vertrouwen in de sector. DNB zal daarom nauwlettend in de gaten houden dat instellingen zich adequaat voorbereiden en tijdig de benodigde stappen zetten.

Naast de invoering van het Europese bankentoezicht heeft ook nieuwe, internationale wet- en regelgeving de komende jaren grote betekenis voor de Nederlandse bankensector. In 2019 eindigt de ingroeiperiode en moeten alle banken voldoen aan de Bazel III/CRD IV/CRR-eisen. Een verdere versterking van buffers is hiervoor noodzakelijk. Het doel hiervan is het minder kwetsbaar maken van banken voor onverwachte verliezen. DNB zal de transitie van banken naar de nieuwe eisen zorgvuldig monitoren. Dit betekent bijvoorbeeld dat DNB de ontwikkelingen van banken wat betreft kapitaal-, leverage en liquiditeitsratio's nauwkeurig volgt. Wanneer DNB achterblijvende ontwikkelingen constateert, zal zij bij betreffende instellingen op tijdige, mitigerende maatregelen aandringen.

Verzekeraars zullen vanaf 1 januari 2016 werken onder het nieuwe, risicogebaseerde toezichtkader Solvency II. Met Solvency II vindt een Europese harmonisering plaats van standaarden voor risicomanagement, financiële waarderingsmethoden en prudentieel toezicht. Het voornaamste doel van het raamwerk is de bescherming van de belangen van polishouders. DNB zal in 2015 actief betrokken zijn bij de verdere implementatie van dit nieuwe toezichtkader. In dit verband zal DNB in het bijzonder toezien op de zogenoemde richtsnoeren die, ter voorbereiding op de invoering van Solvency II, reeds sinds 1 januari 2014 van kracht zijn. Relevante thema's hierbij zijn de kwaliteit van het bestuur, het opzetten van nieuwe rapportageprocedures, de kwaliteit van de interne risicobeoordeling en de ontwikkeling van interne modellen. Verzekeraars ontwikkelen deze interne modellen om tot een bij het specifieke risicoprofiel passende kapitaalseis te komen. Tevens vergroten zij hiermee de kwaliteit van hun risicomanagement. Sinds 2010 kunnen verzekeraars deze interne modellen ter beoordeling aan DNB voorleggen. In 2015 zal DNB de formele aanvragen voor gebruik van interne modellen behandelen. Tot slot is DNB betrokken bij het opzetten van het Solvency II Basic raamwerk. Deze zal in Nederland van toepassing zijn op natura-uitvaartverzekeraars en de kleinste verzekeraars. Deze groep verzekeraars valt namelijk buiten de reikwijdte van Solvency II.

Naast een zorgvuldige implementatie van het nieuwe FTK is het voor de pensioensector vooral van belang dat voortgang wordt geboekt in het debat over de toekomst van het pensioenstelsel. De afgelopen jaren stond het vertrouwen in het

pensioenstelsel onder druk door een verwachtingskloof, (impliciete) overdrachten tussen verschillende generaties en een gebrek aan maatwerk.

DNB levert het komende jaar ook een bijdrage aan deze nationale dialoog. Het vertrouwen in het pensioenstelsel kan vergroot worden door meer aandacht te hebben voor transparantie, evenwichtigheid en maatwerk. De maatschappelijke houdbaarheid van het pensioenstelsel wordt vergroot door ten eerste realistische verwachtingen te creëren. Pensioendeelnemers moeten voldoende begrip hebben van onzekerheden met betrekking tot hun pensioen en voorbereid zijn op eventuele tegenvallers. Heldere eigendomsrechten spelen hierbij een belangrijke rol. Ten tweede moeten de belangen van verschillende generaties evenwichtig worden afgewogen. Het delen van risico's is goed, maar er zijn in toenemende mate vraagtekens te plaatsen bij structurele waardeoverdrachten tussen generaties. Ten derde vergroot maatwerk het draagvlak voor het pensioenstelsel. In verschillende levensfasen hebben deelnemers verschillende behoeften. Ook vragen veranderende arbeidsmarktpatronen om een stelsel dat voldoende flexibel is om deze dynamiek te accommoderen. Hierbij bestaat de vraag of de doorsneesystematiek nog langer vanzelfsprekend is. DNB hecht waarde aan een pensioenstelsel dat aansluit bij de diverse belangen in de samenleving en bijdraagt aan de welvaart in Nederland. Minimale verstoring van de arbeidsmarkt en minimale procycliciteit zijn hierbij twee belangrijke thema's.

Daarnaast zal DNB als gevolg van nieuwe regelgeving in 2015 een aantal nieuwe taken op zich nemen.

Zo wordt volgend jaar de reikwijdte van de geschiktheids- en betrouwbaarheidstoetsingen uitgebreid met betrekking tot personen die verantwoordelijk zijn voor medewerkers die het risicoprofiel van de financiële onderneming wezenlijk (kunnen) beïnvloeden. Voor DNB betekent deze uitbreiding dat ongeveer 600 tot 700 personen extra onder de reikwijdte van het toezicht komen. DNB zal extra capaciteit moeten inzetten om voor deze groep betrouwbaarheidstoetsingen uit te voeren.

Verder geldt dat de doelgroep van de bankierseed wordt uitgebreid en dat deze gekoppeld wordt aan het tuchtrecht. Dit leidt tot extra werkzaamheden voor DNB vanwege toezicht op de naleving van de bankierseed en het uitvoeren van geschiktheids- toetsingen.

Ook zal het toezicht van DNB op de EMIR-verordening intensiveren. In aanvulling op de verkenning en impactanalyse uit 2014, zal DNB in 2015 gericht onderzoek doen bij banken, pensioenfondsen en verzekeraars naar de compliance ten aanzien van deze Europese verordening ten aanzien van het registreren en afhandelen van OTC derivatentransacties.

Tot slot krijgt DNB volgend jaar op verzoek van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Financiën een belangrijke taak toegewezen als gevolg van de

oprichting van de Nationale Hypotheek Instelling (NHI). De NHI is bedoeld om een aanvullende, toegankelijke en relatief stabiele financieringsbron (ook tijdens stress) te bieden voor de Nederlandse hypotheekmarkt door securitisaties met NHG hypotheek op te kopen en met staatsgarantie te financieren. De wijze waarop DNB toezicht zal houden en de handhavinginstrumenten die DNB hierbij zal toekomen, zullen worden opgenomen in een nieuwe wet. Verwacht wordt dat het wetgevingstraject in juli 2015 is afgerond.

3.3 Implementatie Visie op Toezicht

In de afgelopen jaren is het toezicht van DNB in belangrijke mate versterkt. De komende jaren zal hier nader vervolg aan worden gegeven. In de Visie op Toezicht 2014-2018 heeft DNB de koers uitgezet voor het versterken van de toezichtaanpak en de toezichtorganisatie in de komende jaren.¹ Daarbij zijn vier nieuwe speerpunten toegevoegd op basis van ervaringen en ontwikkelingen in de recente periode. Deze speerpunten kunnen niet in 2015 allemaal volledig gerealiseerd worden, maar het komende jaar zullen wel de eerste stappen worden gezet om de hervormingen in de toezichtaanpak vorm te geven.

Ten eerste zal DNB met de komst van de Europese bankenunie haar rol en functioneren in het banktoezicht moeten aanpassen teneinde een sterke speler in de Europese bankenunie te worden. Dit betekent dat DNB de transitie zal moeten maken van nationale toezichthouder naar een organisatie die een krachtig onderdeel is van een

Europees netwerk van toezichthouders. Hiertoe zullen we hervormingen binnen onze organisatie doorvoeren om effectief en onafhankelijk invulling te geven aan onze nieuwe taken. DNB streeft ernaar om waardevolle elementen uit haar toezichtpraktijk uit te dragen binnen het Europees toezicht. Voorbeelden hiervan zijn aandacht voor het bedrijfsmodel en de cultuur van een onder toezicht staande instelling, de eerder benoemde macro-micro koppeling en het onderbrengen van specifieke expertise in horizontale toezichtfuncties.

Ten tweede wil DNB de komende jaren doorgaan met het verder verbeteren van de toezichtaanpak. Aandachtspunten hierbij zijn de organisatie van de informatievoorziening, de kwaliteit van de risico-analyse en de effectiviteit van gedragsbeïnvloeding.

Ten derde zet DNB zich, in samenwerking met de AFM en het FEC, in voor het vergroten van de integriteit van de sector. Integriteit is, naast financiële soliditeit, een voorwaarde voor het vertrouwen in de financiële sector.

Ten vierde hecht DNB aan het vergroten van haar transparantie. Transparantie speelt een belangrijke rol bij het inzicht geven in het eigen functioneren. Daarnaast ziet DNB openheid nadrukkelijk ook als een middel om haar effectiviteit als toezichthouder te vergroten. Het doel is om een nieuwe balans te realiseren tussen enerzijds de voordelen van transparantie en anderzijds de grenzen aan de openheid die gelden voor een prudentieel toezichthouder.

3.4 Sturen op effectiviteit

Een van de speerpunten uit de Visie op Toezicht 2014-2018 is dat DNB meer transparant wil zijn over haar activiteiten en de effecten die zij wil bereiken. Dit heeft enerzijds een disciplinerende werking voor DNB zelf. Het afleggen van verantwoording past bovendien goed bij de maatschappelijke rol die DNB in de samenleving vervult. Tegelijkertijd levert het ook een belangrijke bijdrage aan het herstel van vertrouwen en vormt openheid een belangrijk middel om de effectiviteit van het toezicht te vergroten.

Met de implementatie van de DNB-brede missie in 2012, heeft DNB de bijbehorende ambities verder geoperationaliseerd door key performance indicators (KPI's) te ontwikkelen en streefwaarden vast te stellen. Het ontwikkelen van goede indicatoren voor prudentieel toezicht is een terrein dat – ook in de internationale beleidsdiscussie – nog sterk in ontwikkeling is. DNB zal ook het komende jaar verdere stappen blijven zetten in het versterken van de analytische onderbouwing voor het meten van de kwaliteit van haar toezicht. Dit houdt in dat DNB in het komende jaar de resultaten van het toezicht meer inzichtelijk wil maken. Dit zal plaatsvinden via rapportage en resultaatmeting van de key performance indicators van het toezicht (tabel 3.1), zoals die vanaf januari 2013 worden gemeten.

Tabel 3.1 Ambities, key performance indicators en streefwaarden voor 2015

Toezichtambitie Streefwaarde	Key performance indicator	Streefwaarde
Het toezicht slaagt erin de kans op deconfitures en instabiliteit te minimaliseren	Aantal deconfitures, in combinatie met % geld veilig gesteld in een jaar.	DNB streeft naar afwezigheid van deconfitures en 100% veilig-gestelde tegoeden.
	Ontwikkeling toezichtregimes	DNB streeft ernaar dat midden-tot-laag risico instellingen niet langer dan een 1/2 jaar onder het urgente regime vallen; hoogrisico instellingen niet langer dan 1 jaar.
	Ontwikkeling solvabiliteit en dekkingsgraden	DNB streeft ernaar dat 100% van de instellingen voldoet aan de minimumeisen.
Het toezicht behoort tot de internationaal best practice	Score op het IMF Financial Sector Assessment Program (FSAP)	DNB wil behoren tot de beste landen in de benchmark en een positieve ontwikkeling realiseren ten opzichte van de vorige beoordeling.
Het toezicht bevordert het vertrouwen in de Nederlandse financiële sector	Poortwachtersfunctie (toetsingen en vergunningverlening)	DNB streeft ernaar dat het aantal uitgevoerde hertoetsingen met aftoetsing of terugtrekking als resultaat binnen 2 jaar na de initiële toets alsmede het aantal probleem-dossiers binnen 2 jaar na vvgb-verlening kleiner is dan 0,5%.
Het toezicht heeft gezag in de Nederlandse financiële sector	Ontwikkeling reputatie DNB in de financiële sector.	DNB streeft naar een score hoger dan 70 in de Erasmus reputatie-monitor onder primaire relaties (onder toezicht staande instellingen en medewerkers).
De kosten voor het toezicht worden effectief beheerst	De kosten t.o.v. het kostenkader	De kosten passen binnen het door het ministerie van Financiën vastgestelde kostenkader.

Het uiteindelijke doel is dat financiële instellingen hun verplichtingen en toezeggingen nakomen. Dit wordt primair bereikt door te voorkomen dat zich deconfitures voordoen. De ambitie dat DNB streeft naar volledige afwezigheid van deconfitures in het toezicht is ambitieus. Het verleden heeft aangetoond dat dit nooit volledig kan worden gerealiseerd. Toch heeft DNB expliciet besloten om hier een streefwaarde van 0% deconfitures te hanteren. Dit geeft aan dat de lat in het toezicht hoog ligt en dat het perspectief van toezicht in eerste instantie er op gericht zal moeten zijn dat instellingen hun verplichtingen en toezeggingen nakomen. De overige ambities en indicatoren geven inzicht in de factoren die DNB daartoe in staat stellen. De versterking van de kwaliteit van het toezicht vindt plaats op basis van internationale standaarden en best practices en guidance die in overleg met collega toezichthouders worden ontwikkeld. Het vertrouwen wordt jaarlijks gemeten door een reputatiemonitor. Daarnaast is DNB in 2013 begonnen met een jaarlijks stakeholderonderzoek, waarin op basis van een enquête onder toezicht staande instellingen, brancheorganisaties en koepels alsmede verdiepende gesprekken een beeld wordt verkregen over de ervaringen van het toezicht en het gezag in de financiële sector. Uit eerder onderzoek kwam daarbij naar voren dat het toezicht van DNB in de afgelopen jaren indringender en vasthoudender is geworden, maar dat DNB nog nadrukkelijker de dialoog kan aangaan met stakeholders over de toprisico's van instellingen, het effect dat de toezichthouder wil bereiken en de communicatie over het toezicht. In 2015 zal DNB blijven werken aan het verder verbeteren van deze

aspecten. Tot slot is een KPI toegevoegd over de beheersing van de kosten van het toezicht.

3.5 Operationeel: aanpassen aan internationale ontwikkelingen en verkleining span of control

De invoering van de Europese bankenunie heeft ook gevolgen voor de inrichting van het toezicht binnen DNB. De eigen toezichtorganisatie dient optimaal aan te sluiten op de Europese bankenunie. Daarom heeft een herindeling van het toezicht plaatsgevonden, waarbij het uitvoerende toezicht op banken zal worden uitgeoefend door drie divisies binnen DNB. Dit weerspiegelt de verdeling van taken en verantwoordelijkheden binnen de Europese bankenunie, met een aparte divisie voor de instellingen waar de ECB primair verantwoordelijk is voor het toezicht en een aparte divisie voor die instellingen waar DNB een groot deel van het toezicht zal blijven uitvoeren. Daarnaast is er een aparte divisie opgericht voor on-site toezicht die gerichte onderzoeken bij de instellingen zelf zal uitvoeren.

Daarnaast geldt dat de implementatie van de Europese regelgeving voor ordentelijk herstel en resolutie van banken (de Banking Recovery and Resolution Directive) bepaalt dat nationale autoriteiten een aparte resolutie-autoriteit aanwijzen. De minister van Financiën heeft besloten om deze taken en verantwoordelijkheid bij DNB te beleggen. Dit vereist aanpassingen in de organisatie om de vereiste onafhankelijkheid van deze resolutie-autoriteit te kunnen waarborgen. In een apart deel van de ZBO-begroting wordt toegelicht hoe DNB vorm geeft aan de inrichting van de resolutie-autoriteit.

Tot slot heeft DNB besloten om invulling te geven aan de doelstelling vanuit de Visie op Toezicht om de analyse van DNB verder te verscherpen en de ambitie om 'de beste mensen' in dienst te hebben. Dit zal worden vormgegeven door een verkleining van de span of control van het management, zodat meer aandacht kan worden gegeven aan de sturing en ondersteuning van de organisatie. Door het aantal medewerkers, waar een manager voor verantwoordelijk is, te verkleinen, krijgen managers meer aandacht voor de coaching en ontwikkeling van medewerkers. Deze laatstgenoemde organisatorische aanpassing wordt budgetneutraal vormgegeven.

4. Risico's

DNB onderkent verscheidene risico's die haar kunnen belemmeren haar toezichtdoelen te behalen. Ze houdt rekening met deze risico's en neemt waar mogelijk beheersmaatregelen. De belangrijkste risico's zijn:

1. Met het van start gaan van het SSM op 4 november 2014 wijzigt het banktoezicht in Nederland ingrijpend. Om hierop in te spelen voert DNB verstrekende veranderingen door in haar toezichtorganisatie en -werkwijze. Bij de implementatie van de nieuwe werkwijze zal DNB in de praktijk ongetwijfeld tegen allerlei uitvoeringsdilemma's aanlopen. Een aantal van deze aandachtspunten is al voorzien:
 - a. Er is een nieuwe Europese toezichthandleiding opgesteld, maar met de toepassing ervan zal in de praktijk nog ervaring moeten worden opgedaan. Daarbij zal veelvuldig met de ECB worden afgestemd en kennis over de Nederlandse bankensector en -instellingen worden overgedragen.
 - b. De veranderingen binnen het banktoezicht kunnen voor de Nederlandse banken onduidelijkheden veroorzaken: zij krijgen immers te maken met een nieuwe toezichthouder (de ECB), terwijl het takenpakket van deze toezichthouder en haar samenwerking met de oude toezichthouders (DNB en AFM) nog niet geheel is uitgekristalliseerd.
 - c. De implementatie van het Europese banktoezicht vraagt veel aandacht van de DNB-organisatie. DNB is zich bewust van de uitdaging die het combineren van deze implementatie en de uitvoering van het reguliere toezicht met zich meebrengt.
 - d. Een gevolg van de invoering van het Europees banktoezicht is dat de prioritering binnen het toezicht op Nederlandse instellingen wordt bepaald door de ECB, waardoor DNB minder beslissingsvrijheid heeft binnen de uitoefening van haar banktoezichttaak.
 - e. Door de komst van het Europees banktoezicht kan de koppeling tussen specifiek Nederlandse macroprudentiële en microprudentiële risico's onder druk komen te staan, waardoor de synergie tussen de centrale bank- en toezichtonderdelen van DNB onvoldoende wordt benut.
2. Door de komst van de nieuwe Europese bankenunie, waarbij de ECB naast DNB ook een rol gaat spelen bij het toezicht op Nederlandse financiële instellingen, bestaat het risico dat de maatschappelijke verwachtingen ten aanzien van de toezichtrol van DNB niet overeenkomen met de rol zoals DNB deze nog kan en mag uitvoeren. DNB stelt zich daarom ten doel om op transparante wijze te communiceren over de reikwijdte van haar taken en verantwoordelijkheden op het gebied van toezicht en die van de ECB. Daarnaast blijft het zaak om ook over de andere kerntaken zo

open mogelijk te communiceren, met – daar waar mogelijk – steeds een scherpe focus op het belang daarvan voor de Nederlandse burger.

3. Informatie is voor DNB cruciaal bij haar taakuitoefening. Om te voorkomen dat informatie lekt naar derden, onbetrouwbaar blijkt of niet beschikbaar is, is het van belang dat DNB haar informatie adequaat beveiligt. Het informatiebeveiligingsbeleid en informatiebeveiligingsprocedures worden daarom regelmatig geactualiseerd om de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van informatie te waarborgen.

5. Kosten en financiering toezicht

5.1 Meerjarekader toezichtkosten

In de meerjarige begrotingsafspraken voor de toezichtkosten tussen het ministerie van Financiën en DNB is een kader voor 2013-2016 opgenomen om de bestuurlijke rust op het gebied van de kosten van het toezicht te vergroten. In 2013 is afgesproken dat de aankomende vier jaar verdere wijzigingen in het takenpakket binnen de bestaande capaciteit zullen worden opgevangen, tenzij onvoorziene veranderingen in de toezichtactiviteiten optreden die materieel² van omvang zijn. In 2016 wordt de benodigde integrale toezichtcapaciteit heroverwogen. Deze afspraken zijn vastgelegd in een toezichtarrangement.

Een majeure ontwikkeling die in 2015 impact zal hebben op de toezichtcapaciteit is het Europees banktoezicht. Een eerste analyse naar de impact van het Europees banktoezicht op de benodigde toezichtcapaciteit voor banken is uitgevoerd. Naar aanleiding van deze analyse heeft het ministerie van Financiën besloten om het kostenkader in 2015 eenmalig te verhogen met een aanvullend budget van EUR 5 miljoen, om daarmee de overgang naar het nieuwe toezichtregime op een verantwoorde wijze te ondersteunen.

In de loop van de tijd zullen de nieuwe werkprocessen en eisen van de ECB verder uitkristalliseren en de eerste ervaringen worden opgedaan. Op het moment dat er voldoende praktijkervaring is opgedaan met het SSM zal een tweede analyse worden uitgevoerd naar de benodigde capaciteit voor het banktoezicht.

Een andere belangrijke ontwikkeling voor de toezichtkosten is het nieuwe arbeidsvoorwaardenpakket dat DNB vanaf 2015 is overeengekomen met de vakbonden, met daarin onder meer afspraken over een versobering van de pensioenregeling. Dit leidt tot een structurele daling van de personele kosten van het toezicht van EUR 2,5 miljoen per jaar.

² Materieel is daarbij gedefinieerd als een cumulatieve toe- of afname van werkzaamheden van meer dan 13,5 fte (zijnde 25% van 54 fte uitbreiding die DNB in 2013 heeft gekregen).

Het meerjarenkader voor de toezichtkosten ziet er als volgt uit:

Tabel 5.1 Meerjarenkader Toezichtkosten DNB

in EUR miljoen

# Component	2012	2013	2014	2015	2016
1 Basisbedrag	133,18	133,18	133,18	133,18	133,18
Mutaties					
2 Visie op Toezicht (2011-2013)		3,42	3,42	3,42	3,42
3 Efficiëntie taakstelling 6% in 2011-2014		-1,96	-3,92	-3,92	-3,92
4 Toezichtaanpak Focus!		11,56	11,56	11,56	11,56
Mutaties specifieke taken					
5 AIFM-richtlijn		1,50	1,50	1,50	1,50
6 Wet versterking bestuur pensioenfondsen		0,00	0,00	0,00	0,00
7 Nieuwe taken en mutaties van materiële omvang:			0,00		
Impact Europees banktoezicht				5,00	nmb
Verschuiving naar resolutietaak ¹				-0,80	-0,80
Prijscompensatie					
8 Prijscompensatie materiële kosten (2013)		1,28	1,28	1,28	1,28
9 Prijscompensatie materiële kosten (2014)			1,44	1,44	1,44
10 Prijscompensatie materiële kosten (2015)				0,44	0,44
11 Prijscompensatie personele kosten (2013/2014)		0,00	0,00	0,00	0,00
12 Prijscompensatie personele kosten (2015)				-0,70	-0,70
Meerjarenkader toezichtkosten DNB	133,18	148,98	148,46	152,40	147,40

1 De resterende aanvullende inzet voor de resolutietaak wordt verschoven vanuit de niet-toezichttaken van DNB.

De toezichtbegroting komt in 2015 conform het meerjarenkader uit op EUR 152,4 miljoen. De begrote kosten voor het reguliere toezicht op de banken worden vanaf 2015 apart berekend en bedragen voorlopig EUR 69,4 miljoen. De reguliere toezichtkosten voor de overige financiële instellingen bedragen EUR 80,6 miljoen. De resterende kosten hebben betrekking op het BES-toezicht (EUR 0,9 miljoen) en eenmalige handelingen (EUR 1,5 miljoen). Hieronder worden de effecten voor het kader van achtereenvolgens de punten 7, 10 en 12 in tabel 5.1 toegelicht.

Ad 7: Resolutietaak en nieuwe toezichtactiviteiten

Naast de start van het Europees banktoezicht, is er nog een belangrijke wijziging voor DNB in 2015, namelijk de toewijzing van de nieuwe taak resolutie. Een deel van de inzet voor deze nieuwe taak wordt verschoven vanuit de toezichtbegroting. Vanuit de huidige toezichttaak wordt vanaf 2015 EUR 0,8 miljoen verschoven naar de resolutietaak.

Er zijn daarnaast verschillende nieuwe toezichttaken en werkzaamheden die in 2015 door DNB worden opgepakt (zie paragraaf 2.3.4 en paragraaf 3.2).

In onderstaande tabel is de geschatte capaciteit opgenomen die door DNB moet worden ingezet voor deze taken.

Afgezien van het Europees banktoezicht, bedraagt de gezamenlijke geschatte (extra) capaciteit die benodigd is voor deze nieuwe toezichtactiviteiten zo'n 14,5 fte. Ondanks het feit dat daarmee de grens van een materiële wijziging wordt bereikt, zullen deze activiteiten in 2015 binnen het huidige toezichtkader worden opgepakt. Ook voor de jaren na 2015 worden nieuwe taken verwacht die mogelijk impact kunnen hebben op de benodigde toezichtcapaciteit, zoals onder meer het toezicht op algemene pensioenfondsen, de beschermingsregeling voor derivatenbeleggers en het prudentieel toezicht op beleggingsobligaties.

Ad 10 – 12: Prijscompensatie

Prijscompensatie wordt jaarlijks bepaald. Voor de prijscompensatie wordt de systematiek van de Rijksbegroting toegepast, waarbij het uitgangspunt is dat de begroting voor 1/3e deel uit materiële kosten bestaat en voor 2/3e deel uit personele kosten.

Tabel 5.2 Overzicht impact nieuwe toezichtactiviteiten 2015

in FTE

Toezichttaak	Geschatte capaciteit
Uitbreiding kring te toetsen personen (geschiktheid en betrouwbaarheid)	5,0
Uitbreiding doelgroep bankierseed	0,5
Toezicht op keten van (OTC) derivatenhandel (EMIR)	7,0
Toezicht Nationale Hypotheekinstelling	2,0

Prijscompensatie materiële kosten (2015) bedraagt EUR 0,44 miljoen

De hoogte van de in de toezichtbegroting op te nemen prijscompensatie is vanaf begroting 2014 gekoppeld aan de 'Jaarmutatie CPI' zoals deze door het CBS over de maand juni³ van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarop de toezichtbegroting betrekking heeft, is gepubliceerd. Voor 2015 betekent dit een prijscompensatie van 0,9% over een bedrag van EUR 49,2 miljoen.

Prijscompensatie personele kosten (2015) bedraagt EUR -0,7 miljoen

Het nieuwe arbeidsvoorwaardenpakket van DNB zorgt voor een structurele kostendaling vanaf 2015 van EUR -2,5 miljoen. De impact van de verwachte CAO-stijging van 1% bedraagt EUR 1,0 miljoen. De wettelijk bepaalde stijging van de sociale lasten komt uit op EUR 0,8 miljoen. Het totale effect van deze wijzigingen in de personele kosten op het meerjarenkader is een structurele daling van EUR -0,7 miljoen.

5.2 Financiering toezichtkosten

Met ingang van 2013 is de Wet bekostiging financieel toezicht (Wbft) in werking getreden. In de Wbft 2013 zijn een forfaitaire overheidsbijdrage geregeld en vaste aandelen in de toezichtkosten voor de categorieën onder toezicht staande instellingen, die in beginsel voor een periode van vijf jaar

wettelijk worden vastgesteld. Met ingang van 2015 zijn twee belangrijke wijzigingen voorzien in de bekostiging, die gevolgen hebben voor de toerekening van kosten aan de verschillende sectoren.

Ten eerste wordt de overheidsbijdrage geheel afgeschaft, met uitzondering van een bijdrage voor de kosten van het BES-toezicht.⁴ Het effect van de afschaffing van de overheidsbijdrage is afhankelijk van de mate waarin de Staat voorheen bijdroeg in de kosten van het toezicht op een categorie. Hoe groter het procentuele aandeel van de overheidsbijdrage in een categorie was, des te groter de impact voor de in die categorie opgenomen marktpartijen. Met name voor betaalinstanties en trustkantoren zullen de kosten hierdoor toenemen.

Ten tweede worden, in verband met de komst van het SSM, de kosten van de categorie banken afzonderlijk aan de banken doorberekend. Hiertoe zijn de banken als aparte groep in bijlage 3 van de Wbft benoemd. De percentages van de overige instellingen zijn herberekend (bijlage 2 Wbft). Als basis hiervoor is de kostenverdeling over de categorieën in de begroting 2014 genomen.

De kosten zullen via heffingen voor eenmalige handelingen en een jaarlijkse heffing voor doorlopend toezicht bij de onder toezicht staande

³ In het meerjarenkader was oorspronkelijk afgesproken dat de CPI van juli gebruikt moest worden. Het ministerie van Financiën heeft echter aangegeven dat beide toezichthouders de CPI van juni, die in juli wordt gepubliceerd, mogen gebruiken bij de berekening van de prijsbijstelling.

⁴ DNB houdt toezicht op financiële ondernemingen op de zogeheten BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba).

instellingen in rekening worden gebracht. De kosten van het SSM-toezicht dat door de ECB wordt verricht worden separaat door de ECB aan de banken in rekening gebracht. De in 2014 gemaakte kosten van de comprehensive assessment, waarin de kwaliteit van de balansen van de significante banken is doorgelicht, zullen in 2015 bij

de betreffende banken in rekening worden gebracht. De doorbelasting van laatstgenoemde kosten zal in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) nader worden uitgewerkt.

Dit resulteert in onderstaande financieringstabel voor 2015:

Tabel 5.3 Financiering toezichtkosten 2015

EUR miljoen

	Percentage 2015 ¹	Begroting 2015	Begroting 2014
Begrote bijdrage overheid		-	19,0
Begrote kosten BES-toezicht		0,9	0,8
Begrote heffingen eenmalige handelingen		1,5	1,5
Begrote bijdrage Banken (vanaf 2015 direct toegekend, bijlage 3 Wbft)		69,4	55,3
Begrote bijdrage overige financiële instellingen (bijlage 2 Wbft)			
■ Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	36,5%	29,4	27,5
■ Verzekeraars, niet zijnde zorgverzekeraars	40,9%	33,0	30,1
■ Zorgverzekeraars	6,8%	5,5	5,2
■ Betaalinstellingen, clearinginstellingen en elektronischgeldinstellingen ²	4,2%	3,4	0,9
■ Beleggingsinstellingen (incl AIFM)	3,8%	3,1	3,1
■ Beleggingsondernemingen	3,4%	2,7	3,6
■ Trustkantoren	4,4%	3,5	1,5
Totaal begrote bijdrage overige financiële instellingen	100,0%	80,6	71,9
Totaal begrote kosten		152,4	148,5

¹ Percentages conform Wbft 2015.

² Clearinginstellingen en elektronischgeldinstellingen waren tot en met 2014 opgenomen bij de categorie banken.

5.3 Afstemming met de sector

Jaarlijks vinden twee bijeenkomsten plaats waarin DNB met vertegenwoordigers van onder toezicht staande instellingen overlegt over budgettaire- en verantwoordingszaken. Naar aanleiding van de evaluatie naar het functioneren van deze bijeenkomsten is het begrotingsproces aangepast. Om tegemoet te komen aan de wens van de sector om meer betrokken te zijn bij het begrotingsproces, vindt het begrotingsoverleg met de beide ministeries sinds 2014 plaats na de bijeenkomst met vertegenwoordigers van onder toezicht staande instellingen, zodat de opmerkingen en adviezen uit deze bijeenkomst kunnen worden meegenomen in dit begrotingsoverleg.

In de panelbijeenkomst over de concept ZBO-begroting werden twee nieuwe adviezen ingebracht. DNB werd geadviseerd om in de toekomst in de ZBO-begroting een KPI op te nemen die gericht is op kostenbeheersing of efficiency. In reactie hierop is een nieuwe KPI toegevoegd, gericht op het streven van DNB om kosten effectief te beheersen (zie tabel 3.1). In bijlage 2 is de ontwikkeling van de toezichtkosten over de afgelopen jaren en de verhouding tussen kosten voor primaire en ondersteunende activiteiten hierbinnen geschetst.

Tijdens de panelbijeenkomst kwam naar voren dat bij de onder toezicht staande instellingen begrip bestaat voor de extra inspanningen die SSM van DNB vraagt en het daarvoor aangevraagde aanvullend budget. Met het oog op de toekomstige kostenontwikkeling werd geadviseerd om in SSM-verband te bekijken naar waar efficiency valt

te behalen. DNB onderschrijft het streven naar efficiency waar dit mogelijk is en zal zich hier, ook in de Europese context, continu voor inspannen.

5.4 Doelmatigheid en rechtmatigheid

DNB streeft naar doelmatigheid en rechtmatigheid van haar ZBO-uitgaven. Voor de ZBO-taak wordt een aparte begroting en verantwoording opgesteld. DNB heeft de externe accountant gevraagd om de doelmatige en rechtmatige inzet van financiële middelen te beoordelen en hierover te rapporteren in het verslag van bevindingen bij de controleverklaring over de verantwoording van de ZBO-taken, waarmee tevens invulling wordt gegeven aan de verplichting die voortvloeit uit de Wbft. Om de doelmatigheid van DNB te toetsen, wordt gekeken naar het functioneren van haar planning- en control-cyclus, waar een verbinding wordt gelegd tussen de doelstellingen van DNB en de daarvoor gemaakte kosten. Daarbij geeft de toelichting op de werkelijke kosten ten opzichte van het budget in het verslagjaar een beeld van de doelmatigheid van DNB.

ZBO-begroting Resolutietaak

30

1. DNB als nationale afwikkelingsautoriteit

Vanaf november 2014 zal in fasen de Europese bankenunie van start gaan. Als onderdeel hiervan zal het Single Resolution Mechanism (SRM) per 1 januari 2015 een aanvang nemen en wordt in juli 2015 de richtlijn voor herstel en afwikkeling van banken (Bank Recovery and Resolution Directive, BRRD) in nationale wetgeving geïmplementeerd. Het ministerie van Financiën heeft besloten DNB per 1 januari 2015 als nationale afwikkelingsautoriteit aan te wijzen om de aan BRRD en SRM gerelateerde taken uit te voeren. De inbedding van de resolutietaak binnen DNB heeft als voordeel dat gebruik kan worden gemaakt van de bestaande deskundigheid van DNB en dat tussen de toezichttaak en de resolutietaak een nauwe en effectieve coördinatie en informatie-uitwisseling mogelijk is. Daarmee is dit de meest kostenefficiënte variant voor uitvoering. Tegelijkertijd worden aanpassingen in de organisatie en de governance van DNB doorgevoerd om de zelfstandigheid en onafhankelijkheid van de taakuitvoering te waarborgen.

Het SRM is verantwoordelijk voor de ordentelijke afwikkeling van banken in de Europese bankenunie. Hiervoor wordt een Europese afwikkelingsautoriteit opgezet met een bestuur (de Single Resolution Board, SRB) waarin alle nationale autoriteiten vertegenwoordigd zijn. Voorts wordt een door de banken gefinancierd Europees resolutiefonds (Single Resolution Fund, SRF) opgericht. De BRRD legt een uniform raamwerk neer van eisen voor het herstel en de afwikkeling van banken voor alle

EU-lidstaten. Parallel aan het SSM brengt het SRM de besluitvorming over de (voorwaarden van) afwikkeling van de grootste en grensoverschrijdende banken in de lidstaten die deelnemen aan de bankenunie naar Europees niveau, onder de vlag van de SRB. Het SRM richt zich in 2015 op resolutieplannen, vanaf 1 januari 2016 zal ook de besluitvorming over resolutie op dit niveau plaatsvinden.

De resolutietaak is gericht op de ordentelijke afwikkeling van banken, waarbij de kritische functies worden gecontinueerd. Daarbij is het doel om significante nadelige gevolgen voor de financiële stabiliteit te vermijden, met name door besmetting te voorkomen en de marktdiscipline te handhaven.

Meer concreet wordt DNB als nationale afwikkelingsautoriteit verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de besluiten van de SRB en voor de resolutie van de nationale niet-significante banken en (een klein aantal) beleggingsondernemingen. DNB krijgt daarmee een aantal belangrijke taken en bevoegdheden, waaronder:

- beoordelen van de afwikkelbaarheid van een instelling;
- vaststelling van de resolutiestrategie en het opstellen en onderhouden van operationele resolutieplannen;
- opleggen van maatregelen aan de instelling ter verbetering van afwikkelbaarheid;
- bepalen of de instelling 'failing or likely to fail' is;
- vaststelling of een instelling aan de voorwaarden voor afwikkeling voldoet;

- het besluit tot inzet van afwikkelings-instrumenten, waaronder de toepassing van het instrument van bail-in;
- vaststelling van de minimale hoeveelheid voor bail-in in aanmerking komend vermogen die een instelling te allen tijde dient aan te houden.

2. Doelstellingen

Om dit te bewerkstelligen zal in 2015 een nieuwe divisie binnen de DNB-organisatie worden ingericht. Verder zullen alle instellingen die onder de resolutietaak vallen in kaart gebracht worden en zal een raamwerk voor de intensiteit van resolutieplannen worden ontwikkeld. Voor de middelgrote instellingen zal een eerste concept resolutiestrategie worden uitgewerkt. Met betrekking tot de grootbanken zullen de operationele resolutie- en transitieplannen verder uitgewerkt worden op basis van de nieuwe wetgeving en European Banking Authority (EBA) en Financial Stability Board (FSB) standaarden, in afstemming met de SRB. Voorts zal de werkwijze in resolutiemodus worden uitgewerkt. Een bijkomend doel voor 2015 is het SRM naar behoren te laten functioneren. De nadruk ligt daarbij op effectiviteit, efficiëntie en een gelijk speelveld. DNB zet in op een consistent en geharmoniseerd 'single resolution handbook'.

3. Risico's

DNB erkent de volgende risico's die haar kunnen belemmeren de beoogde doelen en resultaten te behalen. Ze houdt rekening met deze risico's en neemt waar mogelijk beheersmaatregelen.

De belangrijkste risico's zijn:

1. De implementatie van de BRRD in nationale wetgeving is voorzien in juli 2015 terwijl DNB per 1 januari als afwikkelautoriteit wordt aangewezen. Het is van belang dat de taken en bevoegdheden die voortvloeien uit de BRRD tijdig en conform de BRRD in nationale wetgeving worden ingebed. DNB volgt de ontwikkelingen rondom de implementatie van de BRRD in de Nederlandse wetgeving nauwgezet en tracht deze waar nodig te bespoedigen.
2. De opzet en bemensing van de nieuwe divisie Resolutie kosten tijd. Hierin schuilt het risico dat de divisie nog onvoldoende operationele slagkracht heeft in geval op zeer korte termijn bankproblemen zouden optreden.
3. Een beheerste afwikkelbaarheid van instellingen kost tijd. Het doorvoeren van mogelijk vereiste structuurwijzigingen en de opbouw van verliesabsorptiecapaciteit op bankbalansen hebben een langere doorlooptijd. Verwachtingen met betrekking tot afwikkelbaarheid zullen met name in de beginfase goed gemanaged moeten worden.
4. De 'modus operandi' van het SRM is nog onbekend, bijvoorbeeld ten aanzien van de precieze taak- en werkverdeling tussen de centrale en nationale autoriteiten of de operationele invulling van het SRF. Dit zal de nodige flexibiliteit vergen van DNB en de divisie in het opstartjaar 2015.

4. Kosten

Bij de inrichting van de resolutietaak is zoveel mogelijk gestreefd naar synergie met bestaande taken, zonder de onafhankelijkheid van de resolutietaak te beperken. Structureel bedraagt de totale begroting voor de resolutietaak EUR 5,1 miljoen, inclusief indirecte kosten zoals kosten voor huisvesting, infrastructuur, expertise en ondersteuning van DNB. De kosten voor de inzet vanuit de bestaande DNB-organisatie ten behoeve van de resolutietaak bedragen EUR 1,3 miljoen en zijn een verschuiving van inzet vanuit de overige taken van DNB. Hiervan wordt EUR 0,8 miljoen verschoven vanuit de toezichtbegroting, de resterende inzet wordt verschoven vanuit de niet-toezichttaken van DNB. De kosten van de resolutietaak worden in 2015 op grond van bijlage 3 van de Wet bekostiging financieel toezicht (Wbft) bij de sector in rekening gebracht.

De benodigde uitvoerende capaciteit voor de nieuwe taak wordt geraamd op 18 fte, waarvan 3 fte uit de bestaande DNB-capaciteit wordt overgeheveld. Per saldo is derhalve sprake van een uitbreiding van de DNB-capaciteit van 15 fte.

De begrote capaciteit en kosten zijn gebaseerd op de taken en werkzaamheden in "steady state". In geval tot resolutie van een instelling moet worden overgegaan, zal DNB in eerste instantie vanuit de eigen organisatie de daarvoor benodigde extra menskracht beschikbaar stellen. Mocht de beschikbare capaciteit en expertise onvoldoende blijken en externe inhuur noodzakelijk zijn, dan zal het ministerie van Financiën daarover worden geïnformeerd.

Tabel 1 Begroting resolutietaak 2015

	Kosten in EUR mln
Uitbreiding t.b.v. resolutietaak	3,8
Inzet vanuit bestaande DNB-organisatie	1,3
Totaal	5,1

Bijlagen

Bijlage 1 Capaciteit en middelen toezicht 2015

Tabel 1 Personele inzet en kosten toezicht

	Inzet in fte B2015	Inzet in fte B2014 ⁴	Vershil	Kosten in EUR miljoen B2015	Kosten in EUR miljoen B2014 ⁴	Vershil
Uitvoerende activiteiten						
Handhaving, resolutie en dgs	13,1			1,8		
Toetreding	36,2			5,0		
Niet-prudentieel toezicht	36,5			5,1		
Prudentieel toezicht	386,9			67,8		
Statistiek	26,6			5,0		
Totaal uitvoerend	499,3	498,7	0,7	84,7	79,1	5,6
Toezichtbrede activiteiten						
Kennisopbouw	6,4	7,8	-1,5	1,0	1,3	-0,3
Extern beleid en regelgeving	24,6	31,4	-6,7	3,9	5,0	-1,1
Intern beleid	22,8	19,3	3,5	3,6	3,1	0,5
Juridische activiteiten ¹	20,2	16,6	3,6	5,5	4,7	0,7
Externe communicatie	6,4	7,3	-0,9	1,3	1,5	-0,2
Totaal toezichtbreed	80,4	82,5	-2,1	15,3	15,7	-0,4
Totaal primaire activiteiten	579,7	581,1	-1,4	100,0	94,8	5,3
Ondersteunende activiteiten						
Besturing ²	51,0	47,7	3,3	9,8	9,6	0,2
Juridische ondersteuning ³	13,8	12,8	1,0	2,4	2,2	0,2
ICT-ondersteuning	53,2	52,9	0,3	14,7	14,8	-0,1
P&O-ondersteuning	22,5	23,8	-1,3	6,8	6,9	-0,1
Communicatieondersteuning	16,5	16,2	0,3	3,9	3,6	0,3
Informatievoorziening	31,9	32,8	-0,9	5,5	6,1	-0,6
Facilitaire diensten	18,7	23,2	-4,5	9,1	10,3	-1,2
Beveiliging en transport	1,2	1,3	-0,1	0,2	0,2	-0,0
Totaal ondersteunende activiteiten	208,9	210,7	-1,8	52,4	53,7	-1,3
Totaal	788,6	791,8	-3,2	152,4	148,5	3,9

¹ Juridische adviezen t.b.v. de toezichtfunctie.

² Besturing omvat de directie en de Raad van Commissarissen en de activiteiten voor financiën en administratie, planning en control, risicobeheersing en procesoptimalisatie en interne audit.

³ Juridische adviezen t.b.v. ondersteunende activiteiten.

⁴ Vanwege de herindeling van de activiteiten voor 2015 worden de B2014 cijfers van de uitvoerende activiteiten als totaal gepresenteerd.

Tabel 2 Toezichtkosten categoriaal 2013 - 2015

EUR miljoen

	Begroting 2015	Begroting 2014	Realisatie 2013
Reguliere bedrijfskosten			
Personeelskosten	105,9	106,6	98,0
Andere beheerskosten	37,9	33,1	33,6
Afschrijvingen	9,8	9,9	9,3
Overige bedrijfsopbrengsten	-0,1	-0,0	-0,1
Geactiveerde kosten	-1,2	-1,0	-0,8
Totaal	152,4	148,5	139,9

Bijlage 2 Ontwikkeling toezichtkosten 2010-2015

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling in de totale toezichtkosten sinds 2010 opgenomen.

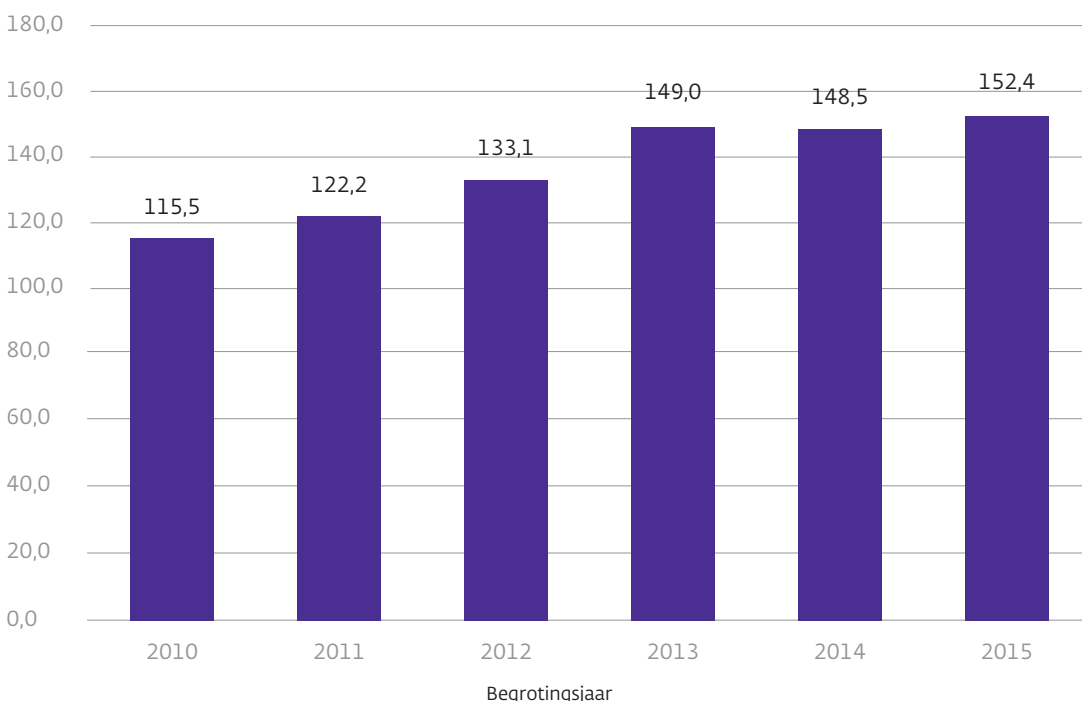
In 2010 zijn afspraken gemaakt over additionele capaciteit om een verantwoord niveau van prudentieel toezicht te bereiken, in navolging van de crisis en de daarmee samenhangende nieuwe Visie op Toezicht 2010-2014 en het Plan van aanpak cultuurverandering DNB.

In de jaren 2011 t/m 2013 is de toezichtcapaciteit uitgebreid t.b.v. aanscherping van de toezichtaanpak

en het uitvoeren van nieuwe wettelijke taken zoals de Payment Services Directive, het toezicht op premiepensioeninstellingen, het toezicht op financiële ondernemingen op de BES-eilanden, deskundigheidstoetsingen, geschiktheidstoetsingen, uitbreiding toezicht beloningsbeleid en de introductie van de AIFM-richtlijn.

In 2013 is de toezichtcapaciteit uitgebreid naar aanleiding van de nieuwe toezichtaanpak Focus! Vanaf 2013 is in de meerjarige begrotingsafspraken tussen het ministerie van Financiën en DNB een kader voor 2013-2016 opgenomen om de bestuurlijke rust op het gebied van de kosten van het toezicht te vergroten.

Totale toezichtkosten 2010 - 2015
EUR miljoen

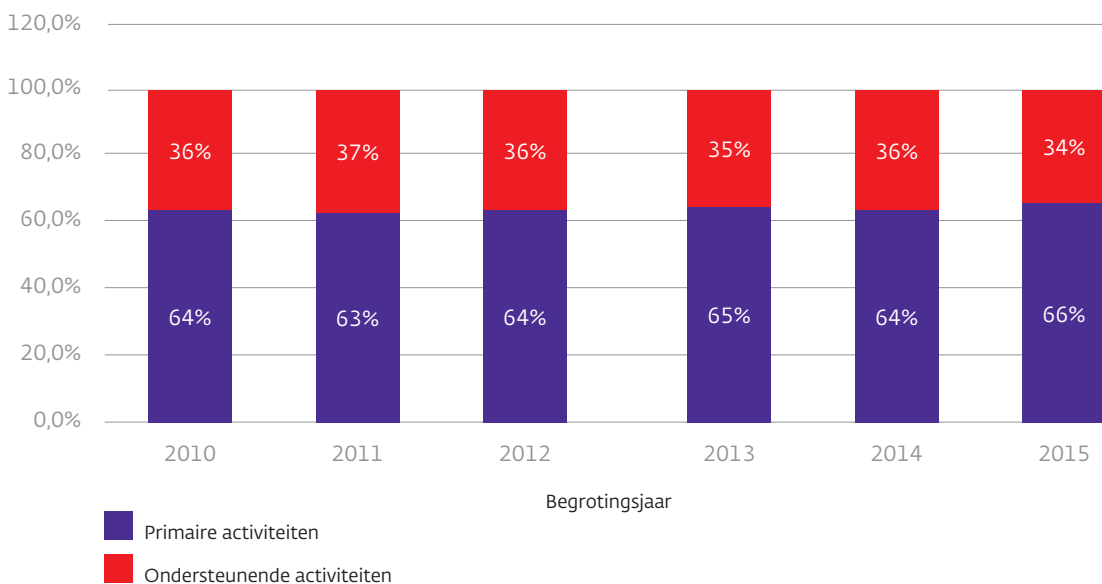

36

In 2015 is het kostenkader eenmalig verhoogd met EUR 5 miljoen voor het bancaire toezicht om de overgang naar het gemeenschappelijk Europees banktoezicht succesvol vorm te geven.

Verhouding primaire - ondersteunende activiteiten 2010 - 2015

EUR miljoen

De verhouding tussen de kosten voor primaire en de kosten voor ondersteunende activiteiten is in 2015 verbeterd t.o.v. voorgaande jaren. Ongeveer 66% van de kosten wordt gemaakt voor primaire activiteiten.

Bijlage 3 Grondslagen kosten-toerekening

Deze bijlage geeft een overzicht van de grondslagen die in deze ZBO-begroting zijn gehanteerd bij de toerekening van de kosten aan de ZBO-taken van DNB.

Gehanteerde sleutels

De toerekening van de kosten naar de hoofdtaken en toezichtwetten gebeurt voor de primaire divisies aan de hand van de capaciteitsverdeling (in fte's). Voor de toerekening van de interne ondersteuning zijn de sleutels in de onderstaande tabel gehanteerd.

Tabel 1. Belangrijkste toerekeningsleutels ondersteuning¹

Aspect	Belangrijkste elementen	Toegerekend naar/op basis van
Besturing		
Directie	Directie	Personele capaciteit afdelingen
Finance en advies	Finance	Personele capaciteit afdelingen
Iad	Accountantsonderzoeken	Personele capaciteit afdelingen
Juridische zaken	Juridisch advies	Gerealiseerde uren en externe kosten rechtstreeks
Ict	Ict werkplekken Exploitatie Ict advies en projecten	Aantal pc's Gebruikte applicaties en data-opslag Afgenomen uren
P&O	P&O Advies en beleid	Personele capaciteit afdelingen
Informatie/communicatie	Informatiedienst ² Externe communicatie Interne communicatie Vertalingen	Personele capaciteit afdelingen Personele capaciteit afdelingen Personele capaciteit afdelingen Afgenomen uren
Facilitair	Huisvesting Werkplekken Repro	Aantal vierkante meters Aantal werkplekken Gemaakte repro kosten in euro
Beveiliging en transport	Standaard bewaking kantoorpand Beveiligingsbeleid, bewaking en transport waarden	Personele capaciteit afdelingen Betalingsverkeer

¹ Voor de overzichtelijkheid zijn hier niet alle producten met hun kostenverdeelsleutel weergegeven.

² Incl. archief en bibliotheek.

38 Bijlage 4 Totale bekostiging Toezicht- en Resolutietaak

Tabel 1 Financiering ZBO-taken 2015¹

EUR miljoen

	Toezichttaak	Resolutietaak ³
Begrote kosten BES-toezicht	0,9	-
Begrote heffingen eenmalige handelingen	1,5	-
Begrote bijdrage financiële instellingen, excl. eenmalige handelingen		
■ Banken	69,4	5,1
■ Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	29,4	-
■ Verzekeraars, niet zijnde zorgverzekeraars	33,0	-
■ Zorgverzekeraars	5,5	-
■ Betaalinstellingen, clearinginstellingen en elektronischgeldinstellingen	3,4	-
■ Beleggingsinstellingen (incl AIFM)	3,1	-
■ Beleggingsondernemingen	2,7	0,0 ²
■ Trustkantoren	3,5	-
Totaal begrote bijdrage financiële instellingen excl. eenmalige handelingen	150,0	5,1
Totaal begrote kosten	152,4	5,1

1 Exclusief de kosten die de Europese Centrale Bank en Single Resolution Board aan onder toezicht staande instellingen in rekening zullen brengen.

2 Op basis van de huidige populatie zal het totaal van de heffingen m.b.t. de resolutietaak voor beleggingsondernemingen kleiner zijn dan EUR 10.000.

3 De totale kosten voor de resolutietaak betreft een uitbreiding van EUR 3,8 mln en een interne verschuiving van EUR 1,3 mln, waarvan EUR 0,8 mln uit de toezichttaak wordt gehaald.

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

De Nederlandsche Bank n.v.
Postbus 98, 1000 AB Amsterdam
020-524 91 11
dnb.nl